

for miljøskader. Lovforslaget fastsætter desuden regler om berørte og andres mulighed for at anmode myndigheden om at foretage foranstaltninger, regler om klageprocedure, og om hvem der er den kompetente myndighed.

Lovforslaget gennemfører disse regler i lov om miljøbeskyttelse, lov om forurennet jord, lov om beskyttelse af havmiljøet, lov om vandforsyning m.v., lov om naturbeskyttelse, lov om skove, lov om vandløb, lov om jagt og vildtforvaltning, lov om råstoffer, lov om beskyttelse af de ydre koge i Tøndermarsken, lov om miljø og genteknologi og lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Herudover ændres søloven for at opnå en klar afgrænsning mellem anvendelsen af miljøansvarsdirektivets ansvarsregler og anvendelsen af sølovens ansvarsregler. En række bestemmelser ophæves desuden i havanlægsloven, og en henvisning hertil udgår i lov om sikkerhed m.v. for offshoreanlæg.

Herudover indebærer gennemførelsen ændringer i fiskeriloven, som er indeholdt i dette lovforslag, i havneloven og i lov om kystbeskyttelse. Forslag til lov om ændring af havneloven og lov om kystbeskyttelse blev fremsat den 15. november 2006 (L 77).

Lovforslaget skal desuden ses i sammenhæng med det samtidigt fremsatte forslag til lov om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskade (miljøskadeloven) (L 176).

Derudover regulerer lovforslaget enkelte andre spørgsmål, som ikke – eller kun delvist har sammenhæng med miljøansvarsdirektivet. Der henvises herom til afsnit 4 nedenfor.

1.2. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskade

1.2.1 Overordnet beskrivelse af direktivets hovedindhold

Overordnet tilsigter miljøansvarsdirektivet at skabe en fælles ramme for forebyggelse og afhjælpning af miljøskader. Lovforslaget bidrager til håndhævelsen af de væsentligste EU-regler på miljøområdet, herunder særligt habitat, fuglebeskyttelses- og vandrammedirektiverne. Formålet med direktivet er at sikre, at miljøskader på beskyttede arter og habitater, på vandmiljøet og på jorden, forebygges og afhjælpes. Direktivet er et minimumsdirektiv og hindrer således ikke det enkelte EU-land i at fastsætte strengere regler.

Det helt grundlæggende princip i direktivet er, at den ansvarlige for en erhvervsmæssig aktivitet, som forvolder en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade, skal forebygge og/eller afhjælpe

miljøskaden og afholde alle omkostninger i den forbindelse (forureneren betaler-princippet). Direktivet omfatter således ikke skader, forårsaget af aktiviteter, der ikke er erhvervsmæssige, ligesom det heller ikke omfatter person- og tingsskader m.v. eller skader, som forårsages af diffus forurening. Direktivet indeholder tillige nogle tidsmæssige begrænsninger, herunder at ansvaret kun omfatter fremtidige skader, som der kan rejses krav over for i indtil 30 år efter, at emissionen, begivenheden eller hændelsen, der førte til skaden, indtrådte.

Direktivets ansvarsregler fastslår et ubetinget ansvar på et offentligretligt grundlag for aktiviteter og udledninger, opregnet på et bilag til direktivet, som forårsager en miljøskade eller overhængende fare for en miljøskade på jord, vand og beskyttede arter og naturtyper og et skyldbaseret ansvar (culpaansvar) for enhver anden erhvervsmæssig aktivitet, som forvolder en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade på beskyttede arter og habitater. Begge ansvarsformer er baseret på udstedelse af et påbud.

Direktivet indeholder en række undtagelser, herunder som følge af force-majeure og på områder, der er omfattet af en række konventioner på havområdet og det nukleare/radioaktive område.

Direktivet indeholder desuden en forpligtelse for medlemslandene til at anspre aktørerne på markedet for finansiel sikkerhed til at udvikle løsninger, så erhvervsvirksomhederne kan forsikre sig eller på anden måde ved bankgaranti eller pulje- og fondsordninger få afdækket det offentligretlige skadesansvar og forpligtelsen til at bære de omkostninger, som følger af direktivets regler om forebyggelse og afhjælpning.

I afsnit 1.2.2 – 1.2.8 uddybes de centrale elementer i direktivet.

1.2.2 Miljøskade og overhængende fare for sådan miljøskade

Direktivet stiller krav om, at en miljøskade eller en overhængende fare for en miljøskade forårsaget af erhvervsmæssige aktiviteter forebygges og afhjælpes.

En miljøskade er i direktivet defineret som a) skade på arter og naturtyper beskyttet af habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiverne, som medfører en betydelig negativ påvirkning for opnåelsen eller opretholdelsen af gunstig bevaringsstatus, b) skade på vandmiljøet, som medfører en betydelig negativ påvirkning af de pågældende vandressourcers økologiske, kemiske eller kvantitative tilstand eller økologiske potentiale, og c) skade på jord, det vil sige en jordforurening, der medfører en betydelig risiko for, at menneskers sundhed påvirkes negativt.